

VD-kommentarer avseende årsbokslut 2017 för koncernen Stockholm Business Region.

Sammanfattning av genomförandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål

I ägardirektiven från Stockholms Stadshus AB anges att Stockholm Business Region (SBR), som moderbolag i koncernen, ska samordna och utveckla regionen gentemot näringslivet. SBR ska marknadsföra Stockholm internationellt, i ett nära samarbete med näringslivet, för att attrahera besökare och investeringar till regionen utifrån varumärket Stockholm – The Capital of Scandinavia. Varumärket har framgångsrikt används under närmare 13 år och kommer framöver att kopplas än mer till Stockholms och bolagets värdegrunder om demokrati, alla människors lika värde, jämställdhet och en hållbar samhällsutveckling.

Målet med bolagets verksamhet är att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion 2020. Med hållbarhet avses såväl ekonomisk, social, demokratisk som ekologisk utveckling.

I januari presenterades strategin Capital & Country som arbetats fram tillsammans med Visit Sweden. I linje med strategin har aktiviteter genomförts på ett flertal marknader såsom resemessan MATKA i Finland och resemessan ITB i Tyskland, en social media kampanj i Indien samt ett flertal PR och pressaktiviteter. Därutöver har Visit Swedens webbaserade verktyg, med information om bl.a. Stockholm riktat till resebranschen, Travel Trade Globalt och Travel Trade Kina lanserats.

I arbetet med att främja Stockholm som en av Europas mest öppna och kreativa städer, genomfördes Stockholm Song Writing Camp på POP House Hotel. Där träffades kompositörer och producenter från hela världen för att skriva musik på ett nytt och kreativt sätt.

Den 7 februari beslutade SBRs styrelse godkänna bolagets förslag till Startup strategi för Stockholms stad. Strategin redogör för hur Stockholm kan bli en bättre plats för startups inom tekniksektorn. Strategin har arbetats fram genom nära dialog med lokala entreprenörer och startups samt studier av relevanta rapporter.

Som ett led i att stärka samarbetet mellan Stockholms lärosäten genomfördes ett möte med Swedish Network of Convention Bureaus och lärosäten från hela Sverige. Vid mötet deltog bl.a. samtliga lärosäten i Stockholm samt representanter från Utrikes- och Utbildningsdepartementet.

Den 14 -17 mars 2017 arrangerades en av Europas ledande fastighets- och investerarmässor, MIPIM, i Cannes. MIPIM samlade i år 2 600 utställarföretag, 5 000 investerare och finansiella institutioner och 23 000 mässdeltagare från 90 länder. Genom Stockholm Business Alliance (SBA) medverkade 18 kommuner samt 29 fastighetsrelaterade företag. Årets tema handlade om den samlade investeringspotentialen inom Stockholmsregionen på 95 miljarder euro till år 2030. Det övergripande kommunikationskonceptet var ”Meet the unicorn factory” (vilket förmedlar att företag växer snabbt i Stockholm) med värdeorden transparency-liquidity - growth för att framhålla hur lätt det är att göra affärer i regionen.

I samarbete med Stockholms Hamnar har Stockholm medverkat vid mässan Seatrade Cruise Global i Fort Lauderdale. Mässan riktade sig till företag inom kryssningsindustrin däribland rederier, reseagenter och internationell kryssningsmedia. På mässan delar Stockholm monter tillsammans med andra svenska destinationerna samt Danmark.

Den 28 mars genomfördes finansborgarrådet Karin Wanngårds näringslivslunch där aktörer inom Life Science bjöds in och diskuterade möjligheter och utmaningar. Bland annat talade regeringens samordnare inom EMA (Den Europeiska läkemedelsmyndigheten) om arbetet och möjligheterna att locka hit myndigheten i och med Storbritanniens utträde ur EU. Den 17 november beslutades därefter att läkemedelsmyndigheten flyttar till Amsterdam.

En ny konceptlösning där överskottsvärmen från datacenter återvinns in i fjärrvärmenätet har presenterats tillsammans med Fortum. Green Data Parks som projektet heter har under våren presenterat konceptet i Washington DC och Silicon Valley inför investerare och amerikanska IT bolag.

Ett proaktivt arbete med att öka kännedomen om Stockholm som startup- och techstad sker genom ett konstant flöde i sociala medier som Twitter och LinkedIn. Vid möten för att locka investerare och internationella aktörer till Stockholmsregionen marknadsförs Stockholm som en stad som har kommit långt i den digitala utvecklingen.

Tillsammans med representanter från besöksnäringen har två workshoppar genomförts. Den ena berörde den pågående statliga besöksnäringsutredningen och den andra avsåg erfarenheter efter den oönskade händelsen som inträffade i april på Drottninggatan i Stockholm.

I arbetet med frågor kopplade till näringslivet stöds stadsdelarna bl.a. genom ett löpande arbete och nyttjande av databaser där information hämtas för att beskriva företagslivet i Stockholm.

I samarbete med restaurangnäringen deltar Stockholm, som en av flera destinationer, i regeringens program för måltidsturism vilket projektleds av Visit Sweden. Under året har bland annat tre pressresor samt ett evenemang i London arrangerats på teman inom exempelvis hållbarhet och närproducerat.

För att främja utländska etableringar och investeringar i Stockholmsregionen har möten med ett antal stora byggbolag genomförts vilka kan vara intresserade av delta i något eller några av de stora infrastrukturprojekt som planeras fram till 2030. Investeringsvolymen på 95 miljoner euro är i jämförelse med andra europeiska storstadsregioner mycket hög.

Samarbetet inom Stockholm Archipelago har fortsatt under året. Bland annat har en värdsutbildning upphandlats och bearbetningen av tyska turoperatörer intensifierats. Därutöver presenterades Stockholm Archipelago på resemässan ITB i Tyskland.

Arbetet med utveckling av ett miljöteknikkuster i Högdalen och initiativ för hållbara lösningar i Hammarby Sjöstad fortsätter. Inom ramen för samverkan med Start-Up Stockholm och andra myndighetsaktörer erbjuds informationsträffar i ytterstaden kring bland annat entreprenörskap och skattefrågor.

Bevakning av utländska investeringar till Stockholm och regionen sker kontinuerligt. Ett nytt arbetssätt har införts för att ge en bättre bild av dessa investeringar bl.a. genom ett aktivt sökande bland nyregistrerade företag.

Stockholm har medverkat vid flertal olika internationella workshoppar exempelvis IPCAA (avseende etiska reglerna inom medicinska möten), EMEC (en mötesplats för internationella företagsmöten), ICCA Scandinavia (ett forum för omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte med skandinaviska kollegor) samt Sport Accord Convention (en mötesplats för den internationella idrottsvärlden och evenemang).

Vid transport- och logistik mässan i München genomfördes möten med internationella företrädare för logistikbolag tillsammans med en handfull andra kommuner och ett fastighetsbolag som en del i att locka investeringar och etableringar till Stockholm och regionen. Mötena genererade intressanta förfrågningar från logistikbolag som visat sitt intresse för regionen och innebar en fördjupad kontakt med respektive kommun. Några veckor efter mässan annonserade företaget NREP Logicens att man kommer att bygga ett 30 000 kvadratmeter stort lager i Brunna åt näthandelsföretaget Zalando. Öppnandet av anläggningen förväntas innebära 200-300 nya arbetstillfällen.

Under våren beslöt Amazon Web Services att förlägga tre stora datacenter i regionen i Västerås, Eskilstuna och Katrineholm

I början av maj träffade staden ett trettiotal av besöksnäringens aktörer. Finansborgarrådet Karin Wanngård gav sin bild av besöksnäringen i Stockholm och ett förslag till ökade insatser på den kinesiska marknaden presenterades.

Den 23 maj välkomnade finansborgarrådet representanter från näringslivet och akademien till Stockholms näringslivslunch i Stadshuset. Under mötet talade Erik Engellau-Nilsson, VD på Norrsken Foundation och Stefan Krook, VD på Kivra om hur Stockholm kan bli bäst på att få fram techbolag som bidrar till ökad hållbarhet.

UEFA Europa League på Friends Arena genomfördes den 24 maj. Den turismekonomiska utredningen visar på mycket positiva effekter av matchen, motsvarande 295 miljoner kronor i turismekonomisk omsättning, där stora ökningar av holländska och engelska besökare kunnat konstateras.

I maj medverkade Stockholm, som utvald stad, under det årligt återkommande firandet av Europa "Fête de l'Europe" som arrangeras i Paris. I samarbete med Paris stad genomfördes marknadsförings- och PR-aktiviteter där tech- och filminslag med Stockholmsfokus exponerades både på plats och i sociala kanaler.

Vid den årliga konferensen för internationella hotellkedjor och investerare, Nordic Hotel Conference som genomfördes i Köpenhamn den 25-26 maj, hölls möten med hotellkedjor och investerare som letar etableringsmöjligheter i Stockholm. Enligt den återkommande hotellrapporten som tagits fram tillsammans med andra delar av staden finns det behov av ytterligare 1 500 hotellrum i staden till år 2020 utöver redan planerade för att möta den framtida tillväxten.

I slutet på maj skickades synpunkter in till den statliga utredning, som regeringen tillsatt, med uppdraget att komma med förslag till åtgärder för att stärka besöksnäringen. I inspelet nämns

bl.a. att besöksnäringsspolitiken bör särskiljas från regionalpolitik, få ökade resurser, samt behovet av en strategi för hållbar tillväxt inom branschen

I samband med Järvaveckan arrangerades en näringslivslunch med närings- och innovationsminister Mikael Damberg och finansborgarrådet Karin Wanngård, där lokala företagare bjöds in för att diskutera förutsättningarna på Järvaområdet. På mötet diskuterades bl.a. behovet av polisiär närvaro och utmaningar med ungdomars utanförskap i området.

Webbplatsen visitstockholm.com lanserades i juni efter en omfattande uppgradering. Genom åtgärden är nu webbplatsen tekniskt modern och lättare och snabbare att ladda upp, inte minst för internationella besökare och innefattar en ny branschwebb (B2B), Stockholm for professionals.

I arbetet med att främja Stockholm som en av Europas mest kreativa städer genomfördes i juni studiebesöksprogram för internationella musik- och teknikjournalister som rest till Stockholm för att delta på musikveckan Symposium Stockholm med konferenserna Brilliant Minds och Polar Music Talks samt evenemanget Polar Music Prize.

Under sommaren har en lång rad evenemang genomförts i Stockholm. Gemensamt för dessa är att de bidragit till att sprida bilden av Stockholm till såväl nationella som internationella besökare. För att sprida stockholmsbilden till så många som möjligt har evenemangen även speglats på webbplatsen visitstockholm.com och i sociala kanaler.

Tillsammans med de nya flyglinjer som etablerats kopplat till Connect Sweden, Singapore Airlines i maj och Air India i augusti, har marknadsföringsaktiviteter genomförts i och med att de började trafikera Stockholm Arlanda Airport.

Under hösten har arbetet fortsatt avseende ett ramverk för webbanalys inom Visit Stockholm. Det sker dels genom implementering av verktyg för mätning och rapporter för bolagets webbplatser och digitala närvaro och dels genom insamling av data samt webbanalys. Målsättningen med arbetet är att kunna utforma och genomföra väl underbyggda förändringar för att bl.a. nå fler besökare.

Som ett led i att stärka Stockholms profil inom tech-området har arrangören av evenemanget DreamHack Masters bearbetats under året. DreamHack Masters är ett evenemang inom den sk. e-sporten vilket är ett samlingsbegrepp för tävlingar som utförs på datorer eller spelkonsoler där de tävlande spelar olika dataspel mot varandra. Evenemanget kommer att genomföras i Stockholm i månadsskiftet augusti-september 2018.

Genom att etablera ett WeChat/Weibo konto tar Stockholm klivet in i det kinesiska sociala medielandskapet och tar på så sätt position på den kinesiska tillväxtmarknaden. Arbetet pågår och är för närvarande i uppstartsfasen.

I november genomfördes marknadsaktiviteter i Indien tillsammans med Visit Sweden och Scandinavian Tourist Board. Destinationer som besöktes var Delhi, Chennai och Mumbai där Stockholm som besöksdestination presenterades för den indiska resebranschen.

Stockholm har även medverkat vid Scandinavian workshops China under november som arrangerats i Shanghai, Guangzhou och Beijing där bl.a. den kinesiska resebranschen bearbetats för att stimulera resandet till Stockholm.

Stockholms Innovationsstipendium har genomgått en utveckling mot ny indelning av kategorier i dialog med alla juryordföranden. Från och med 2017 är även en fem års gräns införd för deltagande i jury för att få ett bättre flöde på juryordförande och jurymedlemmar. Ansökan görs via en ny webbplats innovationsstipendiet.se vilken är tillgänglig på svenska och engelska och juryn, som samlar 27 experter från Stockholms näringsliv och innovationssystem, består av 14 kvinnor och 13 män. Utdelningsceremonin genomfördes slutligen den 27 november i Gyllene salen i Stockholms stadshus.

I månadsskiftet november-december genomfördes SBAs årliga möte på Hotel At Six vid Brunkebergs Torg med 150 deltagare från de 55 kommuner som ingår i partnerskapet. Bland annat fattades beslut om 2018 års verksamhetsplan av Kommunstyrelseordförandena.

I samband med Nobel arrangerades en studieresa för utvalda reseagenter tillsammans med SAS Hong Kong. Temat för besöket var Nobel och jul med målet att marknadsföra Stockholm som en juldestination och resmål.

Under året har ett arbete pågått för att etablera Stockholm som destination för designintresserade besökare med bland annat förberedelser inför Stockholm Design Week som genomförs i början av februari 2018.

Bolaget har under flera år haft som långsiktig målsättning att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion 2020. En utvärdering av måluppfyllelsen har gjorts vilken redovisades och godkändes av styrelsen i december.

Sammanfattning av marknadsläge

Stockholmskonjunkturen

Stockholmskonjunkturen är fortsatt stark och de flesta konjunkturindikatorer pekar åt rätt håll. Under tredje kvartalet 2017 fortsatte lönesumman att öka samtidigt som företagandet stärktes med fler nya företag och färre konkurser jämfört med samma kvartal 2016. Arbetsmarknaden utvecklades också väl med ökad sysselsättning och färre varslade. Antalet lediga jobb minskade dock för tredje kvartalet i rad i både Stockholms stad och län.

Lönesumman i privat sektor ökade jämfört med motsvarande kvartal 2016 i både Stockholms län och stad, med information och kommunikation, bygg, bank och försäkring samt utbildning som främsta draglok. Samtidigt stärktes företagandet med fler nya företag och färre konkurser. På arbetsmarknaden har antalet sysselsatta invånare ökat med 30 000 personer i Stockholms län sedan tredje kvartalet 2016, vilket motsvarar en tillväxt på 2,5 procent. Vidare minskade antalet varslade personer under perioden medan arbetslösheten i förhållande till befolkningen förblev oförändrad jämfört med samma kvartal 2016. Dock minskade antalet lediga jobb för tredje kvartalet i rad i både Stockholms stad och län.

Under de senaste fyra kvartalen har antalet invånare ökat med 38 800 personer varav 14 500 i staden, vilket motsvarar uppgångar på 1,7 respektive 1,6 procent. Bostadsbyggandet ökade i både länet och staden jämfört med tredje kvartalet 2016. Sett till de fyra senaste kvartalen har bostadsbyggandet ökat med 8 procent i länet och med 4 procent i staden.

Besöksnäringen

När två månader återstår av året är antalet kommersiella övernattningar uppe i 12 miljoner – en halv miljon eller 4 procent fler än vid samma tid 2016. Under året som helhet har tillväxttakten varit högre bland de internationella besökarna (+9%) jämfört med de nationella besökarna (+1%).

Av de internationella övernattningarna är det primärt de utomeuropeiska övernattningarna som bidragit till den positiva tillväxten där exempelvis stora marknader som USA (+29%) och Kina (+30%) utvecklats väl.

Antalet övernattningar från de nordiska länderna har under perioden minskat (-3%) och från övriga Europa har antalet övernattningar ökat (+5%) jämfört med motsvarande period föregående år.